

Natura 2000-område nr. 241 Rødme Svinehaver

Områdebeskrivelse

Natura 2000 området har et areal på ca. 41 ha og udgør en del af Egebjerg Bakker, der er dannet som en randmoræne af Nordøstisen under den sidste istid. Den centrale del af Natura 2000 området består af Svinehaverne, der er et ca. 7 ha stort overdrev. Svinehaverne er et af de største og det bedst udviklede overdrev på Fyn. Der er tale om et biologisk og kulturhistorisk meget interessant område, som har været udnyttet til græsning igennem århundreder. På udskiftningskortet fra 1798 er området vist med lynsignatur, og det har før udskiftningen antagelig udgjort en del af et større fælles græsningsareal for den nærliggende landsby Rødme. Hovedparten af det øvrige areal består af permanent afgræsset agerjord, der er under udvikling mod overdrev.

Vigtigste naturværdier

Området er præget af Svinehaverne, der er et meget fint eksempel på et surt overdrev. Området har aldrig været opdyrket og er blevet udnyttet til afgræsning igennem mange år. Overalt ses store sten i jordoverfladen og tuer af gul engmyre. Vegetationen er særdeles artsrig med mange sjældne plantearter, da området tillige aldrig er tilført gødning. Blandt de meget sjældne arter kan nævnes guldblomme, som her har sit eneste voksested på Fyn. Desuden findes pæne bestande af flere arter af orkideer.

I tilknytning til overdrevet ses mindre forekomster af naturtyperne næringsrige sø, hængesæk, rigkær, kalkoverdrev samt bøg på muld og elle- og askeskov.

Trusler mod områdets naturværdier

Naturtyperne bøg på muld, elle- og askeskov, rigkær, kalkoverdrev samt to tredjedel af surt overdrev har en god-høj skov/naturtilstand, mens hængesæk og den resterende del af surt overdrev har moderat-ringe naturtilstand. Der er registreret flere trusler mod naturtyperne

Der er sket en arealreduktion af Natura 2000 områdets overdrev og rigkær ved opdyrkning, tilplantning og tilgroning. Desuden er flere af de nuværende forekomster af naturtyperne påvirket af tilgroning med træer, buske og høje urter. Hængesæk og kildevæld er i beskedent omfang påvirket af dræning.

Næringsstofbelastning fra luften udgør en trussel mod naturtyperne, og en del af surt overdrev er desuden påvirket af den omgivende landbrugsdrift.

Målsætning

Målet er, at Natura 2000-området bliver et stort sammenhængende naturareal, der på de højtliggende arealer består af en mosaik af især surt overdrev og kalkoverdrev, mens de lavere liggende arealer indeholder hængesæk, rigkær, kildevæld og sønaturtyper. Områdets lysåbne naturtyper og skovnaturtyper får en god-høj natur/skovtilstand, en hensigtsmæssig drift og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne. Svinehaverne beskyttes mod påvirkninger fra dyrkningen af den omgivende agerjord og udgør en spredningskilde for de karakteristiske plante- og dyrearter.

Forekomsterne af kalkoverdrev, surt overdrev og rigkær udvides og sammenkædes om muligt, og det samlede areal af hver enkelt naturtype øges.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsats til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter		X		
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger		X		
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)		X		
Reducere forstyrrelser Fx færdsel				X
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder				X

Indsatsen vil helt overvejende dreje sig om sikring af og/eller genindføre lysåbne forhold ved rydning af opvækst og ekstensiv drift og pleje af naturtyperne. Samtidig gennemføres en indsats, der sikrer en forbedret hydrologi, og der gennemføres en reduktion af tilførslen af næringsstoffer til naturtyperne herunder områdets forekomster af sønaturtyper.

Forekomsterne af kalkoverdrev, surt overdrev og rigkær udvides og sammenkædes, hvor det naturmæssigt er muligt.

Der foretages en sikring af skovnaturtyper og konstaterede forekomster af habitatnaturtyper, der ikke er omfattet af lovgivningen.

Endelig udføres en særlig indsats for truede naturtyper. Arealet med surt overdrev og rigkær øges med hhv. ca. 15 ha og i størrelsesordenen 1-3 ha. Arealet af kalkoverdrev øges om muligt.